

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

İlgi (a): Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Grup Başkanlığı'mızın 29.04.2025 tarihli, 11708 tarihli sayılı yazı ile Bakanlığınıza iletilen Soru Önergem.

İlgi (b): Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Grup Başkanlığı'mızın 20.05.2026 tarihli, 18155 tarihli sayılı yazı ile Bakanlığınıza iletilen Soru Önergem.

İlgi (a)'da kayıtlı soru önergemde; Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl Köyü'nde, BARİT Maden Türk A.Ş. tarafından kurulmak istenen selestit (stronsiyum tuzu) madeni projesinin, köy halkının yaşam alanlarını, ekolojik sistemi ve inançsal değerlerini ciddi şekilde tehdit ettiği, proje alanının, halkın kutsal saydığı Seyid Kasım Baba Ziyaret Alanı ile birlikte tarım ve mera arazilerini, endemik bitki örtüsünü, nadir yaban hayvanlarını ve bölgenin geçim kaynakları olan yaylacılık ve arıcılığı doğrudan etkilediğini belirterek, aşağıda yer alan sorularımın cevaplanmasını talep etmiştim.

- 1- Sivas/Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl Köyü'nde yapılmak istenen maden projesine "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmesinin gerekçesi nedir?
- 2- Bölge halkının kutsal saydığı Seyid Kasım Baba ziyaret alanına yaşatılacak etkiler için bölge halkı bilgilendirme toplantısı yapılmış mıdır? Görüşleri alınmış mıdır?
- 3- Proje sahasında bulunan Seyid Kasım Baba ziyaret alanı ve "Can Gölleri"nin kültürel ve inançsal değerleri neden Bakanlığınıza yok sayılmaktadır?
- 4- Projenin başlatılması halinde, endemik bitki türlerinin, ormanlık alanın, nadir yaban hayvanlarının zarar görmemesi ve tarım hayvancılık alanlarının sosyoekonomik etkilerine ilişkin herhangi bir tedbir düşünülmüş müdür?
- 5- Bakanlığınız, doğal çevreyi ve kutsal mekanları zarara uğratacak bu projeyi iptal ederek yerine bölgenin doğal ve kültürel sit alanı ilan edilmesi yönünde bir çalışması olacak mıdır?

Söz konusu önergemin bugüne kadar cevaplanmadığı TBMM kayıtlarında görülmektedir.

Diğer taraftan aynı konulu ilgi (b)'de kayıtlı soru önergemde ise;

Sivas İli Zara İlçesi Dipsizgöl Köyü mevkiinde Barit Maden Türk A.Ş. tarafından yıllık 280.000 ton kapasiteli, patlatmasız açık işletme yöntemiyle gerçekleştirilmesi planlanan stronsiyum tuzu ocağı projesi hakkında 06.03.2025 tarihinde “ÇED Gerekli Değildir” kararı verildiği,

Dipsizgöl Köyü muhtarlığı ve köy sakinleri tarafından; maden sahasının yerleşim alanlarına, su kaynaklarına ve tarım arazilerine çok yakın olduğu, bölge halkının temel geçim kaynağının tarım, hayvancılık ve arıcılık olduğu, proje alanında endemik türler ile nesli tehlike altındaki canlıların bulunduğu, köyün tek su kaynağının proje sahası içerisinde yer aldığı ve zarar görmesi halinde yaşamın sürdürülemez hale geleceği, ayrıca bölgede doğal sit alanı bulunduğu ve proje tanıtım dosyasının gerçeğe uygun hazırlanmadığı gerekçeleriyle Sivas İdare Mahkemesi’nde dava açıldığı, “ÇED Gerekli Değildir” kararının yürütmesinin durdurulmasının ve iptalinin istendiği belirtilerek, aşağıda yer alan sorularımın cevaplanmasını talep etmişim.

1. Su kaynakları, göller, **heyelan riski**, mera ve yayla kullanımı ile arıcılık ve hayvancılık faaliyetleri neden kapsamlı şekilde incelenmemiş, proje alanındaki daimî akarsuyun PTD’de yer almaması neden göz ardı edilmiştir?
2. Pasa alanı; **heyelan**, eğim, yüzey akışı, içme suyu kaynakları ve mera kullanımı açısından kritik risk taşıırken neden ayrı teknik değerlendirme yapılmadan “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir?
3. Toz bastırma amacıyla kullanılacağı belirtilen sulama sisteminin su kaynağı açıklanmamışken, su fakiri bölgede bu ihtiyacın nasıl karşılanacağı ve oluşacak çevresel zararların nasıl önleneceği neden değerlendirilmemiştir?
4. Bitkisel toprağın depolanacağı alan konusunda proje dosyasında bilgi verilmemişken ve proje alanına ilişkin proje tanıtım dosyası ile bilirkişi raporları arasında çelişki bulunmasına rağmen, proje alanının gerçekte olduğundan küçük gösterilerek ÇED sürecinden kaçınılıp kaçınılmadığı neden araştırılmamıştır?
5. Bilirkişi incelemelerinde proje alanında kaynaklar, kaptaj ve göller bulunduğu tespit edilmiş, ayrıca deprem ve **heyelan riski vurgulanmışken**, bölgenin madencilik faaliyetlerine açılmasının gerekçesi nedir?
6. Anayasa’da güvence altına alınan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı kapsamında; telafisi imkânsız çevresel zararlar doğurma riski taşıyan bu proje hakkında yeniden inceleme, denetim ve iptal süreçleri başlatılacak mıdır/proje durdurulacak mıdır?

Ancak, ilgi (b)'de kayıtlı Soru Önergeme de bugüne kadar cevap verilmediği görülmektedir.

Köylülerin ve çevre uzmanlarının bütün uyarılarına rağmen proje durdurulmadığı gibi 01 Haziran 2026 tarihinde bahsi geçen maden sahasında meydana gelen heyelan çevrede büyük bir endişeye yol açmıştır.

Kamuoyuna ve basına yansıyan haberlere göre; Sivas'ın Zara ilçesinde karların erimesi ve etkili yağışlar nedeniyle meydana gelen **heyelanın** bölgede geniş yarıklar oluşturduğu, köylülerin alanda yeniden inceleme yapılmasını istediği, Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl köyü Dikilitaş mevkiinde son günlerde etkili olan yağışlar ve yüksek kesimlerdeki karların erimesi sonucunda yaşanan toprak kaymasının maden ocağı ruhsat sahası içerisinde gerçekleştiği belirtiliyor. Heyelan nedeniyle bölgede toprak ve kaya kütleleri yer değiştirirken geniş çaplı yarıkların oluştuğu, yaşanan heyelanın çevrede yaşayan köylülerde endişeye yol açtığı görülüyor.

Yörede yaşayan vatandaşlar yayla sezonunun açıldığını, hayvanlarını ve arılarını meraya çıkaracakları, maden açılmak istenen yerde büyük bir heyelan oluştuğunu, daha önce jeoloji mühendislerinin bu konuda uyarılar yaptığını ancak kimsenin dikkate almadığını, şu anda o bölgenin çok tehlikeli bir hale geldiğini, alanın incelenmesini ve yeniden rapor çıkarılmasını talep ediyorlar.

Yakın zamanda, yoğun yağışların ardından stronsiyum madeni için ruhsat verilen alanda meydana gelen heyelanın, yörede yaşayan vatandaşların ve çevre uzmanlarının dile getirdiği endişelerin ne kadar haklı olduğunu açıkça göstermiştir. Bu olay bir tesadüf değil, bölgenin hassas yapısının ve taşıdığı risklerin somut bir göstergesidir.

Meydana gelen heyelan, olası bir maden faaliyetinin köyün, su kaynakları ve doğal yaşam üzerindeki etkilerinin ne kadar ciddi olabileceğini gözler önüne sermektedir. Yaşanan bu toprak kayması yarın çok daha büyük felaketlerin habercisi olabilir. Böylesine riskli bir bölgede yürütülecek madencilik faaliyetleri; doğada, su kaynaklarında ve yaşam alanlarında geri dönüşü olmayan tahribatlara neden olabilir.

Hiçbir ekonomik çıkar, insanların can güvenliğinden ve yaşam hakkından daha değerli değildir.

Bu bağlamda;

1- Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl köyü Dikilitaş mevkiinde meydana gelen heyelan nedeniyle olası risklerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması için bölgede acilen detaylı inceleme yapılarak maden projesi durdurulacak mıdır?